

Ἡ διαθήκη αὕτη εἶναι γεγραμμένη ἐπὶ διφύλλου μεθ' ὑδατίνων γραμμῶν τῆς ἐποχῆς χάρτου, διαστάσεων $0,330 \times 0,225$, οὗτινος καταλαμβάνει μετὰ τῶν ὑπογραφῶν τῶν μαρτύρων ὅλην σχεδὸν τὴν πρώτην σελίδα. Τελευταῖος ὑπογράφει ὁ γράψας τὴν διαθήκην Παπᾶ Ἰωάννης Κοζομπολάκης. Αἱ ὑπογραφαὶ τῶν μαρτύρων ἔχουν τεθῆ διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως.

Ὁ ὡς ἄνω γραφεὺς τῆς διαθήκης κέκτηται ποιάν τινα παιδείαν, ἀγνοεῖ ὅμως τὸν τονισμόν καὶ τὴν ὀρθογραφίαν, τὴν δὲ στίξιν χρησιμοποιεῖ ἀδιακρίτως μεθ' ἐκάστην λέξιν. Τὰ γράμματα καθαρὰ, αἱ δὲ λέξεις εἶναι κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων, εὐανάγνωστοι καὶ ἄνευ συντομογραφῶν.

Ὁ διαθέτης Στράτης Τσιμπιδάρος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς διαθήκης, ἦτο ἀρκούντως εὖπορος καὶ πρόκριτος τῆς Καρέας.

Δημήτριος Τσιμπιδάρος καὶ Πιέρος Ταβουλάρης ἦσαν ἐπικεφαλῆς τῶν Καρεατῶν εἰς τὸν ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας Ἀγῶνα, μετασχόντες εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἰμβραῆμ μάχην τῶν Μανιατῶν ἐν τῷ Πολυαράβῳ (26-28 Αὐγούστου 1826) ¹.

*
* *

Τέλος ὡς πρὸς τὴν μέθοδον τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐγγράφων ἀποκατεστήσαμεν ἀπλῶς ὀρθογραφικῶς τὸ κείμενον αὐτῶν, ἐκανονίσσαμεν τὴν στίξιν, χωρὶς ὅμως νὰ θίξωμεν τὴν φωνὴν τῶν λέξεων καὶ τὴν σύνταξιν τῆς φράσεως. Κατ' ἐξαίρεσιν διετηρήσαμεν πανομοιότυπον τὴν ὀρθογραφίαν τῶν ὑπογραφῶν.

Ὡς κριτικὰ σημεῖα ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰ διεθνῶς παραδεδεγμένα ², ἅτινα ἄλλωστε ἀπαρεγκλίτως τηρεῖ διὰ πᾶσαν τοιαύτην ἐκδοσιν τὸ Ἀρχεῖον τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου τῆς Ἀκαδημίας.

Α'.

† Ὡς διὰ τῆς παρούσης {σ} μου διαθήκης καὶ καθολικῆς ἀποδείξεως ² ἐγὼ ὁ Ἰωάννης ὁ Καλεργάκης | ὁ Σκοῦμπλος | ἐλθόντος ἐν ἀστενείᾳ βαρυτά ³ τη {ν} καὶ φοβούμενος τὸ αἰφνίδιον τοῦ θανάτου ἵνα μὴν ἔλθῃ ξάφνω ⁴ καὶ ἀρπά{ρ}σῃ {ν} τὴν ἐλπεινὴ μου ψυχὴν τὸ μὲ πρῶτο ἀφῆνω συγχώ ⁵ ρεσιν εἰς σὲ ἅπατας τοὺς χριστιανοὺς γειτόνους γονέα μου κουνιά ⁶ δους μου {ς} πεθερὰ καὶ σύγαμπρο καὶ εἰς | ᾧ | πας

¹) Π. ΚΑΡΑΚΑΣΣΩΝΗ, Ἱστορία τῆς τριημέρου μάχης τοῦ Πολυαράβου. Ἐν Ἀθήναις 1929, σ. 43.

²) Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 76 κ.έ. Σ. ΣΚΟΠΕΤΕΑ, Ἑγγράφα σ. 69.

τοῦ χριστιανόμου λαοῦ.⁷ Ἀκόμα καὶ εἰς τὴ θεία μου τὴν Ἀλεφκτίνη καὶ εἰς τὸ μπάρμπα μου τὸ Βόλη μὰ τὸ⁸ ψωμί καὶ τὸ ἀλάτι ὅπου ἔχομε ἀνάμεσό μας ἄς εἶναι χαλάλι καὶ ἄς⁹ {σ} ἔχομε καὶ συχώρεσιν ἀνάμεσό μας. Ἐτῆ θέλω καὶ ὀρίζω εἰς τὰ ὑπάρχο¹⁰ τά μου κινητὰ καὶ ἀκίνητα εἰς {σ} τὴ γυναικα μου καὶ εἰς τὰ παιδιά μου.

⁷) Ἀλεφαντίνη ἢ βαπτιστικὸν ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλυφάντης (ὕφαίνω) διὰ τῆς τροπῆς τοῦ ν εἰς ε. Θηλ. Ἀλυφαντώ, Ἀλεφαντώ, Ἀλεφαντίνη. – (Α. Χ. ΜΠΟΥΤΟΥΡΑ, Τὰ Νεοελληνικά κύρια ὀνόματα. Ἐν Ἀθήναις 1912, σ. 164 – Ν. ΒΕΗ, Κατάλογος Χειρογρ. Μ. Σπηλαίου. Ἐν Ἀθήναις 1915, σ. 127: Μεταξὺ ἐκφωνήσεων ὀνομάτων, Ἀλεφάντω.

Βόλη ἄγνωστον εἰς ἐμὲ κύριον ὄνομα, εἴτε ὡς συγκεκριμένους αὐτοῦ τύπος. Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς φραστικὴ καὶ γραμματικὴ ἀτέλεια τοῦ γράψαντος, ἀντὶ τοῦ «εἰς τοῦ μπάρμπα τὸ βόλι (= βλήμα, σφαῖρα)» ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἀκολουθοῦσαν εὐθὺς φράσιν «μὰ τὸ ψωμί καὶ τὸ ἀλάτι ἄς εἶναι χαλάλι». Καθ' ἡμᾶς ἄτοπος ἡ ἐκδοχὴ αὕτη. Κατὰ τὸν IB' αἰ. ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης (Opusc. 293, 77) ἀναφέρει Θεσσαλονικέα Βολέαν, ὡς καὶ ἐξ Ἱερισσοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1142, 1267, καὶ 1329 Νικηφόρον καὶ Μιχαὴλ Βολέαν. – (Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕ, ἔνθ' ἄνωτ. σ. 250 καὶ σημ. 3 καὶ 4).

⁸) Μὰ τὸ ψωμί καὶ τὸ ἀλάτι ἢ φράσις παροιμιώδης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις Ἕλλησι

Ὁρκον δ' ἐνοσφίσθης μέγαν
ἄλλας τε καὶ τράπεζαν

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ 95. Origen adu. Cels. 2,21 K.: τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι πολλοὶ κοινωνήσαντες ἀλῶν καὶ τραπέζης ἐπεβούλευσαν τοῖς συνεστίοις. καὶ ὀνειδίζειν γὰρ ὁ Πάριος ἱαμποποιὸς τὸν Λυκάμβην κατὰ ἄλλας καὶ τράπεζαν συνθήκας ἀθετήσαντά φησι πρὸς αὐτόν [1.2]. Dion Prus. 74, 16 (II 198 Arn.): τὸν Ἀρχίλοχον οὐδὲν ὤνησαν οἱ ἄλλες καὶ ἡ τράπεζα πρὸς τὴν ὁμολογίαν τῶν γάμων, ὥς φησιν αὐτός. Εἰς Anthologia Lyrica Graeca. Ed. Diehl. Lipsiae 1925 σ. 239. (Βλ. Σ. Δ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ, Λεξικὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλην. διαλέκτου, Ἀθ. 1874 σ. 16. – Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Παροιμίαι Α (1899) σ. 436 κ.ἐξ. – Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ – ΝΟΥΑΡΟΥ, Περὶ τῆς ἀδελφοποιίας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι καὶ ἐν τῷ Βυζαντίῳ. Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τόμος 6. (Τόμος Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου) Θεσσαλονίκη 1952 σ. 279). Πλὴν τῶν ὑπὸ τοῦ Νουάρου ἀναγραφόμενων περιπτώσεων ἀδελφοποιίας, ἀξιοσημεῖωτα καὶ τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὴν Κ/Πολιν καὶ νῦν ὑπάρχει συνήθεια: εἰς τιμὴν τινῶν Ἀγίων γίνονται ἀδελφᾶτα δηλ. τινὲς τῶν ἐνοριτῶν συνδέονται ἐπὶ συνθήκῃ νὰ τιμοῦν τὴν ἐορτὴν καὶ νὰ εὐπρεπίζουν τὸν (δεῖνα) Ἅγιον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀνομάζονται ἀναμεταξὺ τῶν σταυραδελφοὶ ἢ ἀδελφοποιητοὶ ἀπλῶς» (Π. ΟΥΣΠΕΝΣΚΗ, Ὁ μοναχικὸς Ἄθως. Πετρούπολις 1892, τ. 3 σ. XVI (εἰσαγ.) – Γ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ, Τὰ κατὰ τὴν γέννησιν κ.λ.π. ἔθιμα τῶν Βυζαντινῶν. Ἐπετηρὶς τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου 7 (1952) [1953] σ. 142-143. Καὶ παρὰ Ρωμαίοις: «Multos modios salis simul edere» ἐπὶ μακροχρονίου τινὸς φιλίας. Ἐνταῦθα, ἂν καὶ ἀμάρτυρον ἄλλοθεν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὑπονοεῖ, συνεπείᾳ προτέρου πταίσματος ἢ φόνου, συμβιβασμὸν τινα, εἶδος ψυχικοῦ, κατὰ τὸ ὁποῖον προσεφέρετο «ψωμί καὶ ἀλάτι» εἰς ἔνδειξιν συμφιλιώσεως. Τὴν ἐκδοχὴν μας ταύτην ἐπιρρωνύει καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀκολουθῶς τὸ ἐγγράφον περιέχει τὴν φράσιν «ἄς εἶναι χαλάλι καὶ ἄς ἔχομε καὶ συχώρεσιν ἀνάμεσό μας». Εἰς Ζάκυνθον «νερό κι' ἀλάτι» παροιμιώδης φράσις ἐπὶ συμφιλιώσεως (Λ. Ζώη, Λεξ. Ζακ. σ. 718 β). Ὁμοίως ἐν Μάνη τὸ «ψωμί καὶ τὸ νερό» εἰς ἔνδειξιν στενοῦ δεσμοῦ. Τοιοῦτόν τι ἐννοοῦν οἱ ἐπόμενοι στίχοι τοῦ μοιρορογίου:

¹¹ Ἀκόμα ἐδγάζω καὶ γιὰ τὴ ψυχὴ μου εἴ τι μὲ φωτίτῃ ὁ θεός. Ἐδγάζω τῆς¹² γυναικός {τ} μου γεροθρόφι τὸ Τίκλιν ἄλῳνι καὶ τῇ¹³ Μακρημερέα καὶ τὸν ἄλλο χρόνο τοῦ Καγιούλη εἰς τὰ¹⁴ {ν} Ἅγιο Ἀβονασῆ ἀκόμα καὶ εἰς τὰ Σάλδωνα δύο στ(ρ)έμμα¹⁵ τα ἀκόμα καὶ τὸ κάτω τὸ ἀποκατινὸ λαχίδι τὸ¹⁶ ἀμπέλι καὶ κάνω γεροθρόφι. Ἐδγάζω τῆς< > θυγατρὸς μου¹⁷ τὸ χωράφι τὸ ὁποῖο ὀνομάζεται Καρατζᾶ ἀκόμα καὶ

Ἐκαμα ὄρκω καὶ σταυρὸ
Νὰ μὴ μοιρολογήσω πλιό.
Γιὰ τὸ ψωμί, γιὰ τὸ νερό,
Ὅπου ἐφάγαμε μαζί,
Νὰ τὸν μοιρολογήσω θῶ.

(Πανδώρα 17 (1866) σ. 540α) ΑΜΑΝΤΟΥ. Κ., Ἐπιτίμιον κατὰ τῆς ἀδελφοποιίας (Ε.Ε.Β.Σ. τ. Δ. (1927) σ. 280 κέξ).

^{12, 16, 25}) Γεροθρόφι τό μετὰ τὴν διανομὴν περιουσίας πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων των, οἱ γονεῖς ἐν Μάνη, ὡς καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, κρατοῦν κτήματά τινα καὶ τὴν οἰκίαν ἢ μέρος τῆς οἰκίας, ἐὰν ἔχῃ μόνον μίαν ἢ οἰκογένεια, διὰ νὰ συντηρῶνται καὶ διαμένουν εἰς τὰ γηρατεῖα των, ζῶντες μακρὰν τῶν τέκνων των. Διὰ τὴν δήλωσιν τοῦ ἐθίμου τούτου ἔχομεν τὰς λέξεις: Γεροθρόφι τό. (Χίος). «κρατίζομεν οἱ δύο γέροντες τοῦ Μερζινιοῦ τὸ πρᾶγμα διὰ γεροθρόφιν, νὰ τὸ ζωοτροφούμεστεν ὥστε νὰ ζοῦμεν καὶ ἐδημοῦτος μας νὰ τὸ μοιράζου ὁ υἱός μου ὁ Γεώργης καὶ ἡ κόρη μου ἡ Νιαμονίτισσα . . . » (Ἐκ προικοσυμφ. 1601). – Ι. Τ. ΒΙΣΒΙΖΗ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 80 καὶ 158 (πίναξ).

Γεροθρόφι, Μάνη (ΣΤ. ΣΚΟΠΕΤΕΑ, Ἐγγραφα, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 83, 110), γεροκόμι (Μάνη). γεροντοβρόσια, τὰ (Χίος), γεροντομοίρια τὰ, Χίος. – (Α. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗ, Χιακὸν γλωσσάριον. Ἐν Ἀθήναις 1888 σ. 119-120), Γεροντομοίρι τοῦ Ἄνδρος, Νίσυρος (τὸ εἰσόδημα προικοδοτηθέντος κτήματος, ὅπερ νέμονται οἱ προικοδόται γονεῖς πρὸς γηροκομήσιν των. – Δ. ΠΑΣΧΑΛΗ, Ἀνδριακὸν γλωσσάριον. Ἐν Ἀθήναις 1933 σ. 45, Δ.Ι.Ε.Ε. τ. 9 (1926) 563), γεροντοθρόφι, Χίος (Α. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗ, ἐνθ' ἄν. σ. 120) Εὐβοία κ.ά.

Ὡς τοπων. παραδίδονται τὰ: Γεροντομοίρι, Κρήτη (Α. ΔΡΑΚΑΚΗ – Ε. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΥ, ἐνθ' ἄν. Β. (1940) σ. 581, Γεροντόφχια τὰ Μέσα Μάνη.

Εἰς Κύθηρα ὁ τελευταῖος τῶν υἱῶν ὁ μέλλων γηροκομῆσαι τοὺς γονεῖς καλεῖται γεροτρόφος (Πανδώρα 12 (1861) σ. 451). Παρ' ἀρχαίοις τὸ ρ. γηροβοσκέω, τρέφω ἢ περιποιοῦμαι τοὺς γονεῖς μου. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. καὶ τὰ γηροκομέω καὶ γηροτροφέω, παρὰ Βυζαντινοῖς δὲ καὶ γεροβοσκῶ. (Α. ΚΟΡΑΗ, Ἀτακτα 1 (1828) σ. 4.

¹²) Τίκλιν ἄλῳνι, τὰ τοποθεσία ἔξω τοῦ χ. Ἐξωχωρίου καὶ σήμερον λεγομένη οὕτω καὶ ἀνήκουσα εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Καλλεργῶν.

¹³ Μακρημερέα, ἡ τοπων. ἔξω τοῦ Ἐξωχωρίου καὶ σήμερον.

¹⁴) Ἅγιο Ἀβονασῆ σήμερον ἐκτεταμένη ἐλαιοφόρος περιοχὴ λέγεται «Ἀσβονασῆς». (Πάνω Ἀσβονασῆς, Κάτω Ἀσβονασῆς). Πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου τοπωνυμίου; Καὶ ἡ μὲν μεταβολὴ τοῦ Ἅγιος Ἀῖς Ἀς (τοπων. Ἀστρυφος (Ἀθήναι) ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ναϊδίου τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος) εἶναι συγγνωστή. (Κ. Η. ΜΠΙΡΗ, Τοπωνυμικά τῶν Ἀθηνῶν. Ἀθήναι, 1945 σ. 244). Ἀγνώστος ὅμως μοὶ ἀπομένει «Ἅγιος Ἀβονασῆς».

¹⁴) Σάλδωνα, τὰ σήμερον Σαῖδόνα, ἡ καὶ χωρίον ἐκεῖ, ἡ Σαῖδών, ὡς ὁμώνυμος κοινότης.

¹⁷) Καρατζᾶς, ὁ τοποθ. καὶ νῦν πλησίον τῆς Σαῖδόνας. Κυριώνυμον.

¹⁸ εἰς τὴν Ἀγιστασία εἰς τὸ Νίκοβο τρεῖς ἐλέες. Ἀκόμα ἐβγάζω ¹⁹ εἰς τὸ Μοναστήρι εἰς τὸ Μπιζιτζέ τοῦ Παπαηλίου καὶ ²⁰ πνευματικό μου μία -α- πρόθεσι νὰ τὴν πλε-
²¹ ρώ νω ἐγὼ εἴτε ἂν ἀποθάνω νὰ τὴν πλερώνουνε τὰ παι- ²² δία μου. Τὰ δὲ ἀποδέ-
λοιπά μου ροῦχα κινητὰ καὶ ἄ ²³ κίνητα τὰ ἀφίνω τῶν παιδῶ μου μὲ τὴν εὐχή μου
καὶ ²⁴ μὲ τοῦ θεοῦ καὶ νὰ προκόφουνε. Ἀκόμα εἶ τι ἔβγαλα ²⁵ τῆς γυναικός μου {ς}
γεροθρόφι ν᾿ ἄχῃ γιὰ τροφὴ τῆς ²⁶ καὶ ὅμοιος μὲ παρακούσει γυναῖκα ἢ παιδί ν᾿ ἄχῃ
τὴν ²⁷ κατάρρα μου καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἐποίησα {ν} τὴν παροῦσα μου ²⁸ διαθήκη ἐνέπροστε
καλῶν ἀθρώπων καὶ ἀξιπίστων μαρτύρων.

᾿<Οπισθεν ἄνω>.

²⁹ † κ(αὶ) ἐγὼ πα|πα παρθενῆος μηρα(;) κ(αὶ) σκουμλο μαρτηρο το ο ³⁰ πηστεν
³¹ † παρμπα στοῦ ταβουλάρης πετρουλάκης μαρτηρο ητη ακα ³² σα ἀπο το στομα
τοῦ ἀνηψῆ μ.ε κα μαρτηρα.

³³ † διονησιος ηερομοναχος πολητης μρατηρο το ανοθε.

³⁴ † πα|πα διμητρις πασακис μαρτηρας.

³⁵ † κορωνεος λεβεταρις μαρτηρας.

¹⁸) Ἀγιστασία, ἢ οὕτω καὶ σήμερον ἐκ τοῦ ἐκκλησιδίου, ἐρειπωμένου νῦν, τῆς Ἀγίας Ἀναστασίας.

Νίκοβον, τό ἐν ἐκ τῶν χωρίων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν κοιν. Ἐξωχωρίου (τ. Ἀνδρου-
βίστης: BUCHON, τ. I, σ. 283). χ. Νίκοβα καὶ ἐν. τ. δ. Φαλάρων - Φθιώτιδος (I. ΝΟΥΧΑΚΗ,
Νέος χωρογρ. πίναξ. Ἀθῆναι 1885 σ. 73).

¹⁹) Μοναστήρι Μπιζιτζέ· σήμερον ἄγνωστον, ἀκόμη καὶ ὡς τοποθεσία.

²⁰) Παπᾶ Παρθένιος· καὶ οὗτος ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν Σκούμπλων, ἀλλὰ ὑπὸ τὸ παρωνύ-
μιον Μοιρᾶς (;, μὴ διασωζόμενον ὅμως σήμερον.

²¹) Ταβουλάρης Πετρουλάκης· τὸ Ταβουλάρης ἐνταῦθα ὡς βαπτιστικόν. Tabularius
παρὰ τοῖς Βυζ. ὁ γραμματεὺς ἢ ἀρχαιοφύλαξ, συμβολαιογράφος. Οὗτος ἔδει νὰ εἶναι «σεμνὸς
τὸ ἦθος καὶ τῇ φρονήσει ἀκέραιος» καὶ ἐγγράμματος ἀρτίως. (E.E.B.S. τ. Z (1930) σ. 415).
Οἰκογένεια Πετρουλέων πολυμελὴς καὶ σήμερον εἰς τὸ χ. Πρίπιτσα, Κοιν. Ἐξωχωρίου. Τα-
βουλάρης Πετρουλάκης ὑπογράφεται μετὰ τοῦ Παναγιώτου Τρουπάκη - Μουρτζίνου καὶ ἄλ-
λων ἐν ἔτει 1800, Ἰουνίου 12, ὡς συνιδιοκτήτης τῆς Μονῆς Βαῖδενίτης, τὸ Γενέθλιον τῆς
Θεοτόκου. - (Α. Ν. ΓΟΥΔΑ, Βίοι Παράλληλοι τ. Η (1876) σ. 405). Τὸ ὄνομα Ταβουλάρης,
συναντᾶται ἐν Μάνη, Ζακύνθῳ κ.ά. ὡς ἐπώνυμον. (Πρβ. καὶ ἀνωτέρω, «Προλεγόμενα» σ. 101).

²²) Ἱερομόναχος Διονύσιος Πολίτης· ἡ οἰκογένεια Πολιταίων παραδίδεται ἐν. χ. Νι-
κόβῳ ἀπὸ τοῦ ΙΓ' (1580) αἰ., ὡς ἐξ ἀνεκδότων, παρ' ἐμοί, ἐγγράφων ἐξάγεται.

²⁴) (Μ)πασάκης· Οἰκογ. Μπασέων καὶ σήμερον ἐν Ἐξωχωρίῳ (Μπασιάκου, Μπασιά,
Μπασιάκης, ἐπών. οἰκογ. ἐκ Στεμνίτης (ΙΖ' αἰ.). - (Ν. ΒΕΗ, Μεσσην. Χριστ. Ἐπιγρ. σ. 392 κέξ.).

²⁵) Κορωναῖος· βαπτιστικόν. Οἰκογ. Λεβεντέα καὶ σήμερον ἐν Ἐξ. Σώζεται καὶ τοπων.
«Κορωνάκη τ' Ἀλώνι, τοῦ». Κορωναῖος καὶ ὡς ἐπίθ. οἰκογ. ἐκ Ζαρνάτας (BERGER DE XIV-
REY, ἐνθ' ἀνωτ. σ. 21, Δ. Χ. ΔΟΥΚΑΚΗ, Μεσσηνιακά Β (1908) σ. 151). Ἡ κωμ. τῆς Μεσση-
νίας Κορώνη κεῖται ἀπέναντι ἐπὶ τῶν Δ. ἀκτῶν τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου. Ὑπῆρχε συχνὴ
ἐπικοινωνία μεταξὺ Μανιατῶν καὶ Κορωναίων, ἰδίᾳ ἐπὶ Ἐνετοκρατίας. Ὡς ἐπώνυμον σήμερον

³⁶ † νικολος κοστηλας μαρτηρας.

〈εἰς τὸ μέσον〉.

³⁷ † Εισαχῆας εισρομοναχος σκαμπλος ταχχα καὶ υγθυμενος ³⁸ της νεας οδιγιδ-
τριας μαρτηρο και υπεγραψα υτη ακστα ³⁹ απο τη αστει το στομα εγραψα εισε
ασφαλεια.

α'.

1728 μηνι Αὐγούστου 14.

† {ο} Ἐφάνη ἐμένα καλὸ τοῦ Κορωναίου τοῦ Πισκοπάκη καὶ τοῦ Ἀναγνώ ³

εἰς Ἀρεόπολιν, εἰς δὲ τὸ Γύθειον ὑπὸ τὸν τύπον Κορωνιάκος. Περὶ τῶν ἐξ ἐθνικῶν οἰκογ. εἰς
-αῖος Βλ. Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕ, ἔνθ' ἄνωτ. τ. 6 (1923) σ. 266 κέ.

³⁶) Ν. Κόσιλας· συνοικισμὸς τῆς Κοιν. Ἐξωχ. εἰσέτι «Κοσιλαίικα», κυριώνυμον.

³⁷) Ἡσαΐας Σκούμπλος· ἕτερος ἐκ τῆς οἰκογ. Σκούμπλων. Ἐν τῷ κώδικι τῆς Μητροπό-
λεως Μονεμβασίας, προκειμένου περὶ ἐκλογῆς Ἐπισκόπου Πλάτσης ὑπὸ χρονολογίαν 22 Φε-
βρουαρίου. 1751, μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων καὶ «ὁ Πανοσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις Παπᾶ Ἡσαΐας,
ὁ Πανοσιώτατος Παπᾶ Παρθένιος καὶ ὁ ἱερομόναχος Παπᾶ Ἡσαΐας. (Ν. ΒΕΗ, Ἐκφρασις
Κώδικος Μονεμβασίας καὶ Καλαμάτας ἐν Δ.Ι.Ε.Ε. 6 (1901) σ. 193). Χρονολογικῶς εὐδοῦται
ἵνα θεωρήσωμεν ἓνα ἐκ τῶν ὑποψηφίων ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡσαΐας» ὡς τὸν Ἡσαΐαν Σκούμ-
πλον. Ὁμοίως (ἔνθ' ἄνωτ. σ. 193 φ. 12α) ἐν ἔτει 1765, 12 Φεβρ. ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ἐπισκόπου
Νίκλου ὑπογράφεται καὶ ὁ «Μηλαΐας Ἡσαΐας».

Τάχα καὶ ἡγούμενος φράσις ταπεινοφροσύνης τῶν ἱερωμένων. Ὁμοίως «ταπεινοῦ Θεο-
δοσίου τοῦ Κακκαβᾶ τάχα καὶ ζωγράφου». Ἐξ ἐπιγραφῆς κτιτορικῆς (1565) τῆς Μονῆς
Ταξιαρχῶν χ. Στεφάνι - Κλεωνῶν (Γ. ΛΑΜΠΑΚΗ, Μελέται, Ἐργασίαι καὶ Περιηγήσεις τῶν
ἐτῶν 1892 - 1893. Ἐν Ἀθήναις 1894 σ. 21), «τάχα καὶ ζωγράφου» (Χ. Α. ΓΙΑΜΑΛΙΔΟΥ,
Ἀρχαῖαι Ἐκκλησίαι Ἐπιδαύρου, ἐν Ἀθηνᾶ 25 (1913) σ. 428). Ἀλλαχοῦ δέ: Τάχα καὶ προη-
γουμένου, ὡς: Χριστοφόρου ἱερομονάχου τάχα καὶ προηγουμένου τῆς μονῆς τοῦ τιμίου ἐν-
δόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ νησίῳ τῆς Μάυρης Θαλάσσης. Βλ.
Μητροπολίτου ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΥ τοῦ ἀπὸ Μ. Πρωτοσυγγέλων, Ε.Ε.Β.Σ. 12 (1936) σ. 310. (ἐκ
κώδικος τοῦ 16 αἰῶνος). «Θεωνᾶς ἱερομόναχος καὶ ἀρχιμανδρίτης Π. Πατρῶν τάχα καὶ πνευ-
ματικὸς αὐτῆς ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα (Πρακτ. Χρ. Ἀρχ. Ἐταιρ. 3 (1937) σ. λε').

³⁸) Μονὴ Νέα Ὁδηγήτρια· αὕτη ἔκειτο εἰς τὸν συνοικ. Σκλουμπαίικα (Σκουμεπλαίικα),
πρὸ πολλῶν χρόνων καταστραφεῖσα.

α'.

²) Κορωναῖος Πισκοπάκης· σήμερον μόνον ὡς τόπων. ἐν τῇ περιφερείᾳ, «Πισκοπάκι,
τὸ, ἢ Ἐπισκοπάκη, τοῦ». Γ. Πισκοπέας καὶ Κ. Πισκοπάκης, Φιλικὸς (Β. ΜΕΞΑ. Οἱ Φιλικοί.
Ἀθῆναι 1937 σ. 27).

³) Καυλαρετάκης Οἰκογ. ἐπών. προελθὼν ἀπὸ ψογεροῦ ἢ σκωπτικοῦ παρωνυμίου.
Ἀντώνιος Καυλέας παραδίδεται ἀπὸ τοῦ Θ' αἰῶνος, γενόμενος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
(893 - 895). ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΣΥΝΕΧ. 357, 10 702,6. - Γ. ΚΕΔΡΗΝΟΣ 2.254, 1. - Ι. ΛΕΩΝ ΓΡΑΜΜΑ-
ΤΙΚΟΣ 266,17. - Μ. ΓΕΛΕΩΝ, Πατριαρχ. Πίνακες σ. 294. Ὁ Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ (ἔνθ' ἄνωτ.
σ. 250) σχετίζει τοῦτο πρὸς τὸ «καυλός», σημαίνον ὅτι καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων, «πόσθων» ἢ «ψό-
λων». Εἰσέτι ἐν Μάνη (χ. Νιοχώρι τοῦ τ. δ. Λεύκτρου ἐπών. Καυλέας. Τὸ παρὸν ἐπών. εἶναι,
πιθανῶς, σύνθετον ἀπὸ τὸ Καυλός - Ἀρετὴ - ἀκης (= υἱός) καὶ σημαίνει ὁ υἱὸς τῆς Καυλο-
Ἀρετῆς. - (Πεβλ. Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕ, Βυζαντινά τινα πρυνύμια, ἐν Ἐπιστημ. Ἐπετ. Φιλ. Σχ. Παν.